RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 74.055/1/V
van 9 augustus 2023

over

een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur Abänderung des Dekrets vom 18. November 2013 zur Förderung von Kultur in der Deutschsprachigen Gemeinschaft’

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡

Op 10 juli 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Cultuur en Sport, Werkgelegenheid en Media van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 24 augustus 2023,[*] een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur Abänderung des Dekrets vom 18. November 2013 zur Förderung von Kultur in der Deutschsprachigen Gemeinschaft’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 2 augustus 2023. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter van de Raad van State, Paul LEMMENS en Geert DEBERSAQUES, kamervoorzitters, Jan VELAERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 augustus 2023.

*

[*] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot wijziging van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 18 november 2013 ‘zur Förderung von Kultur in der Deutschsprachigen Gemeinschaft’. Meer bepaald wordt, in plaats van de huidige erkenning en subsidiëring van een federatie van amateurkunstverenigingen voor de kunstdiscipline muziek, in de erkenning en subsidiëring voorzien van een koepelorganisatie voor muziek. Het voorontwerp bepaalt de taken van de koepelorganisatie, wijzigt de huidige voorwaarden en procedureregels om voor ondersteuning in aanmerking te komen en vervangt de huidige uitvoeringsovereenkomst door een beheerscontract als bedoeld bij artikel 105 van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 25 mei 2009 ‘über die Haushaltsordnung der Deutschsprachigen Gemeinschaft’.

Het aan te nemen decreet treedt in werking op 1 januari 2024.

3. Het voorontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld bij artikel 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

VORMVEREISTEN

4. Het voorontwerp heeft betrekking op een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied valt van de wet van 16 juli 1973 ‘waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt’.

Overeenkomstig artikel 6 van deze wet is elke overheid ertoe gehouden om bij de voorbereiding en de uitvoering van haar cultuurbeleid alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen te betrekken, en om, indien nodig, daartoe organen *ad hoc* op te richten, met het oog op inspraak of advies.

Gevraagd of dergelijk advies over het voorontwerp werd uitgebracht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> “Wir sind uns des Kulturpaktes und auch der Notwendigkeit der Einbeziehung der entsprechenden Stakeholder bewusst. Die Abänderung der dekretalen Grundlagen für einen Dachverband im Bereich der (Amateur)Musik wurde in intensiven Verhandlungen und Austauschen mit dem aktuellen Verband für Amateurmusik in der Deutschsprachigen Gemeinschaft Födekam vorbereitet. Grundlage der Abänderungen war ein Konzeptvorschlag von Födekam (siehe Anhang), der in mehreren Verhandlungsrunden mit

[1] Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡

> dem Kabinett der Kulturministerin und der Kulturverwaltung der Deutschsprachigen Gemeinschaft besprochen wurde und als Grundlage des Abänderungsdekrets diente. Insgesamt fanden zwischen September 2022 und Juni 2023 sieben Treffen mit Vertretern des Amateurmusikbereichs statt."

Het is slechts voor zover advies werd gegeven over het voorontwerp door een adviesorgaan dat is samengesteld overeenkomstig artikel 7 van de wet van 16 juli 1973 dat aan de adviesverplichting is voldaan. Wellicht volstaat hetgeen de gemachtigde vermeldt niet wat dat betreft.

5. Volgens de gemachtigde werd het voorontwerp niet aangemeld bij de Europese Commissie op grond van artikel 108, lid 3, van het verdrag 'betreffende de werking van de Europese Unie' (hierna: VWEU) als mogelijke staatssteun, om volgende reden:

> "Eine Ausnahmeregelung ist nicht erforderlich, da die Dachorganisation nur nichtwirtschaftliche Tätigkeiten ausübt, die nicht in den Anwendungsbereich des Europäischen Vertrages fallen. Bei der Dachorganisation geht es um die Unterstützung von Amateurkunstvereinen mi Bereich Musik. Alle Amateurkunstvereinigungen sind entweder als VoGs oder als faktische Vereinigungen aufgestellt und haben das Ziel Musik im Bereich der Amateurkunst zu fördern. Es gibt in diesem Bereich keine wirtschaftlichen Ziele."

Gelet op de taken van de koepelorganisatie (artikel 5 van het voorontwerp) kan niet helemaal worden uitgesloten dat enige economische activiteit wordt uitgeoefend door de koepelorganisatie, die daarbij dan in concurrentie zou kunnen treden met andere marktspelers die gelijkaardige diensten aanbieden aan organisatoren van amateurkunstverenigingen voor muziek.

In zoverre in dat geval de ontworpen regeling als staatssteun zou moeten worden beschouwd, zou ze moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie, overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU, behoudens indien een beroep zou kunnen worden gedaan op een vrijstellingsregeling, zoals die vervat in verordening (EU) 651/2014[2].

6. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan[3], moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, nog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

[2] Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 'waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard'.

[3] Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerkingen

7. De ontworpen regeling heeft, zoals vermeld, betrekking op culturele aangelegenheden die vallen onder het toepassingsgebied van de wet van 16 juli 1973.

Volgens de gemachtigde is de koepelorganisatie voor muziek, die op grond van het ontworpen decreet zou worden erkend en gesubsidieerd, een instelling die activiteiten uitoefent gericht op de gehele Duitstalige Gemeenschap, als bedoeld bij artikel 11 van de wet van 16 juli 1973.

Artikel 11 van die wet bepaalt dat de voorwaarden en de procedure van erkenning van instellingen die activiteiten uitoefenen die zijn gericht op de gehele Duitstalige Gemeenschap, bij decreet worden vastgesteld. Hetzelfde artikel bepaalt bovendien dat het decreet voor de erin bedoelde instellingen in een bepaalde financiële tegemoetkoming voorziet, die bestaat uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking en de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten. Hieruit kan worden afgeleid dat ook de subsidiëring van dergelijke instellingen bij decreet moet worden geregeld. Met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van die instellingen is de mogelijkheid voor de decreetgever om aan de regering bevoegdheden te delegeren eerder beperkt. Hoogstens kan de decreetgever de regering machtigen om de door hemzelf vastgestelde beginselen nader uit te werken. Dit veronderstelt dan dat de decreetgever zelf de criteria vaststelt die voor de uitwerking van die beginselen richtinggevend zijn.

Wat betreft het vereiste dat de subsidiëring bestaat uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking en de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten, kan worden verwezen naar artikel 77, tweede lid, van het decreet van 18 november 2013, dat met het voorontwerp niet wordt gewijzigd.

In het beheerscontract waarin het voorontwerp voorziet kunnen echter geen bijkomende subsidievoorwaarden worden opgenomen of bijkomende voorwaarden inzake het toezicht. Het beheerscontract kan enkel de concretisering inhouden van de voorwaarden die bij het aan te nemen decreet zijn bepaald.

Gevraagd of het beheerscontract waarin het voorontwerp voorziet hieraan voldoet, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> “Ja, die Dachorganisation wird Aktivitäten in der gesamten Deutschsprachigen Gemeinschaft anbieten. Ein Geschäftsführungsvertrag wird zurzeit vorbereitet. Grundlage des Geschäftsführungsvertrages werden die dekretalen Vorgaben des Kulturförderdekrets sein. Inhalt des Geschäftsführungsvertrages sind unter anderem Ziele des Dachverbandes, Aktivitäten,, Personalkader sowie pro Jahr der Gültigkeit des GFV eine strukturelle Fördersumme festgelegt nach Aktivitäten.”

Er dient over gewaakt te worden dat het beheerscontract enkel de concretisering inhoudt van voorwaarden die bij decreet zijn bepaald.

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡

8. Het voorontwerp voorziet in de subsidiëring van één organisatie. Dit is niet noodzakelijk strijdig met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre daarvoor een afdoende verantwoording voorhanden is. De gemachtigde gaf dienaangaande volgende verantwoording:

> "Die Deutschsprachige Gemeinschaft mit 78.000 Einwohnern und insgesamt an die 125 Amateurmusikvereinen ist zu klein für mehrere solcher Verbände. Beim aktuellen Amateurkunstverband Födekam, der seine Aktivitäten durch die Abänderung des Dekrets seine Aktivitäten ausweiten kann, weil er so die entsprechende finanziellen und strukturellen Mittel dazu erhält, sind bereits jetzt 113 Amateurmusikvereine angeschlossen."

Rekening houdend met deze verantwoording lijkt de regeling aanvaardbaar in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

DE GRIFFIER DE EERSTE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS Wilfried VAN VAERENBERGH

‡LW-CCIXMCDBI-HEAFFVT‡